

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

.....

Test składa się z 18 zadań. W zadaniach 1.–5., 7.–11., 13.–17. wybierz poprawną odpowiedź i zaznacz ją znakiem X. Jeśli się pomylisz, otocz kółkiem błędnie zaznaczoną odpowiedź i zaznacz właściwą. Odpowiedzi do zadań 6., 12., 18. zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Zadanie 1. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mieszkanie na zamkniętym osiedlu

W pierwszej połowie lat 90. [XX w.], kiedy rozpoczynałem badania [...], pisano o „oazach luksusu”, „kawałku Ameryki”, „symbolu nowoczesności”. Pod koniec dekady, kiedy było ich już w Polsce więcej, zwłaszcza w Warszawie, zaczęto je traktować po prostu jak symbol statusu. [...]

Teraz [...] moc wyróżniania się poprzez sam fakt posiadania lokalu za murami stopniowo zanika. Ba, bywa i tak, że coraz częściej mieszkanie na osiedlu grodzonym staje się nienaturalne lub, mówiąc wprost, obciachowe. Podobnie było też za granicą, bo świat wartości, który stoi za takimi wyborami, poddawany jest coraz częściej bardzo silnej krytyce.

[...] wcześniej zamieszkiwali je ludzie zamożni, a teraz spotkać tam można cały przekrój społeczny – od studentów, przez klasę średnią, do emerytów.

Źródło: D. Kalinowska, *Osiedla zamknięte: Luksus czy getto? Rozmowa z dr. hab. Jackiem Gądeckim*, www.serwisy.gazetaprawna.pl [dostęp: 10.05.2022].

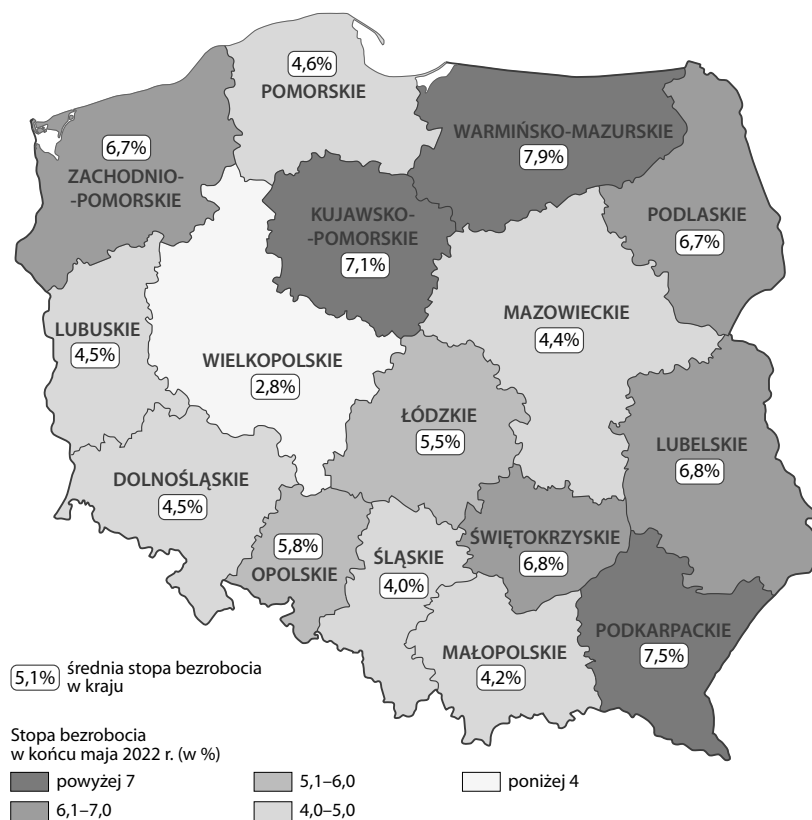
W ostatnich trzydziestu latach zamieszkiwanie na osiedlu zamkniętym

- A. postrzegano jako coraz trudniejsze do osiągnięcia.
- B. utrwaliło się jako symbol nowoczesności.
- C. stało się przedmiotem narastającej krytyki.
- D. było dostępne wyłącznie dla zamożnych.

Zadanie 2. (0–1)

Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Stopa bezrobocia w Polsce w końcu maja 2022 roku

Źródło: *Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia. Stan w końcu maja 2022 r.*, www.stat.gov.pl [dostęp: 24.06.2022].

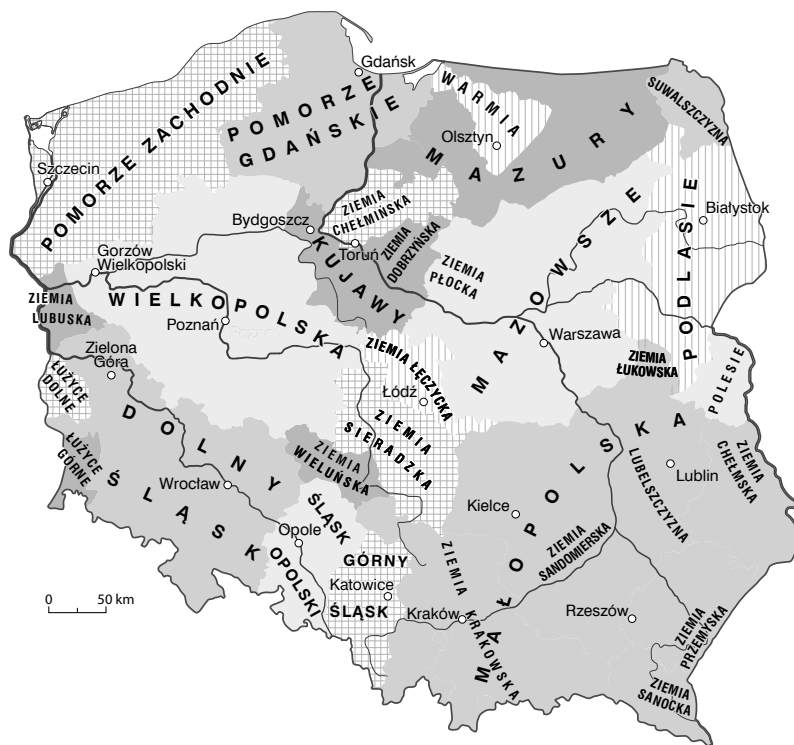
W maju 2022 roku stopa bezrobocia była w

- A. większości województw niższa niż średnia dla całego kraju.
- B. województwie opolskim najniższa na całym obszarze historycznego Śląska.
- C. województwach sąsiadujących z województwem mazowieckim wyższa niż średnia krajowa.
- D. województwie warmińsko-mazurskim ponad trzykrotnie wyższa niż w województwie wielkopolskim.

Zadanie 3. (0–2)

Przyjrzyj się mapie, przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Krainy historyczne w Polsce

Perebor to pas ornamentu na tkaninie płóciennej, kolorowy wątek na białej osnowie. Służy do zdobienia koszul, spódnic, rękawów. Jest to element charakterystyczny dla regionu nadbużańskiego, [...] obszaru, w którym spajały się różnorodne oddziaływania Polski, Rusi, Litwy oraz [...] mniejszości zamieszkujących na tym terenie. Zdobioną w ten sposób odzież nosiła większość mieszkańców tych terenów, a samo słowo „perebory” pochodzi z języka Rusinów – rdzennych gospodarzy tych okolic.

Źródło: *Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego*, www.niematerialne.nid.pl [dostęp: 10.05.2022].

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

I.	Perebor to element tradycji regionu Polski jednolitego pod względem kulturowym.	P	F
II.	Przedstawiony opis dotyczy obszaru południowej Małopolski.	P	F

Zadanie 4. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na gospodarkę Słowacji była w 2020 r. pandemia COVID-19, która odzwierciedliła się także w dwustronnej, polsko-słowackiej wymianie handlowej. Podczas gdy ogólna wymiana handlowa Słowacji z zagranicą obniżyła się w analizowanym okresie o 7,2%, polsko-słowackie obroty handlowe spadły jedynie o 4,8%. Polska, z obrotami w wysokości 10,09 mld EUR, nadal pozostawała trzecim największym partnerem handlowym Słowacji [...]. Na pierwszym miejscu z udziałem 20,1% [...] [byli Niemcy], zaś na drugim Czechy z udziałem 10,2% [...].

W analizowanym okresie Polska zajmowała pozycję trzeciego najważniejszego partnera w słowackim eksporcie [...], przy czym eksport ze Słowacji do Polski obniżył się o 1,1% i wyniósł 5,94 mld EUR.

Źródło: *Współpraca gospodarcza Polska–Słowacja – rok 2020*, www.polskoslowackaizba.pl [dostęp: 24.06.2022].

Z tekstu wynika, że w 2020 roku

- A. obroty handlowe polsko-słowackie były wyższe niż w roku poprzednim.
- B. Polska utraciła pozycję największego partnera handlowego Słowacji.
- C. Niemcy były większym partnerem handlowym Słowacji niż Polska.
- D. udział Polski w obrotach handlowych Słowacji wyniósł 4,8%.

Zadanie 5. (0–1)

Przyjrzyj się mapie, przeczytaj teksty i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Tekst 1.

XIII-wieczny, warowny klasztor zakonu krzyżackiego został znacznie rozbudowany i upiększony po 1309 roku, kiedy przeniesiono tu z Wenecji siedzibę wielkiego mistrza. [...] [To] znakomity przykład średniowiecznego zamku ceglanego [...]. Po poważnych zniszczeniach w czasie II wojny światowej zamek został ponownie odrestaurowany [...].

Tekst 2.

Pokłady soli kamiennej [...] eksploatowane są od XIII w. Kopalnia rozciąga się na 9 poziomach i liczy 360 km chodników [poziome korytarze w kopalni], w których znajdują się wyrzeźbione w soli ołtarze, posągi i inne dzieła sztuki; etapy pasjonującej pielgrzymki ku przeszłości tego zakrojonego na szeroką skalę przedsięwzięcia przemysłowego.

Źródło: *Polskie obiekty na Liście Światowego Dziedzictwa*, www.unesco.pl [dostęp: 24.06.2022].

Miejsca, w których znajdują się opisane obiekty, oznaczono na mapie numerami

- A. 1. i 3.
- B. 1. i 4.
- C. 2. i 3.
- D. 2. i 4.

Zadanie 6. (0–2)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Fragment deklaracji ogłoszonej 9 maja 1950 roku

Głównym celem Francji, będącej od ponad dwudziestu lat liderem jednoczenia Europy, była zawsze służba pokojowi. Nie było Europy, mieliśmy wojnę.

[...] Zgromadzenie narodów europejskich wymaga, by usunięta została odwieczna wrogość Francji i Niemiec [...]. W tym celu rząd francuski proponuje [...]:

„[...] umieszczenie całej francusko-niemieckiej produkcji węgla i stali pod zarządem wspólnej Wysokiej Władzy w organizacji otwartej na udział innych krajów europejskich”. Umieszczenie produkcji węgla i stali pod wspólnym zarządzaniem zapewni natychmiastowe powstanie wspólnych fundamentów rozwoju gospodarczego, pierwszego etapu Federacji Europejskiej, i zmieni los regionów, długo skazanych na wytwarzanie wojennego oręża, którego były najdłużej ofiarami.

[...] Ta produkcja oferowana będzie całemu światu bez różnicy i wyjątków, aby przyczynić się do podniesienia poziomu życia i do rozwoju dzieł pokojowych.

Źródło: *Deklaracja Schumana – 9 maja 1950 r.*, www.europa.eu [dostęp: 10.05.2022].

Wymień dwa cele, które chciała osiągnąć Francja, składając przedstawione w tekście propozycje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Przyjrzyj się ilustracji i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Źródło: Kampania edukacyjno-informacyjna KG PSP, Wydział Prewencji Społecznej.

Nadawcą komunikatu zawartego w zamieszczonym plakacie jest

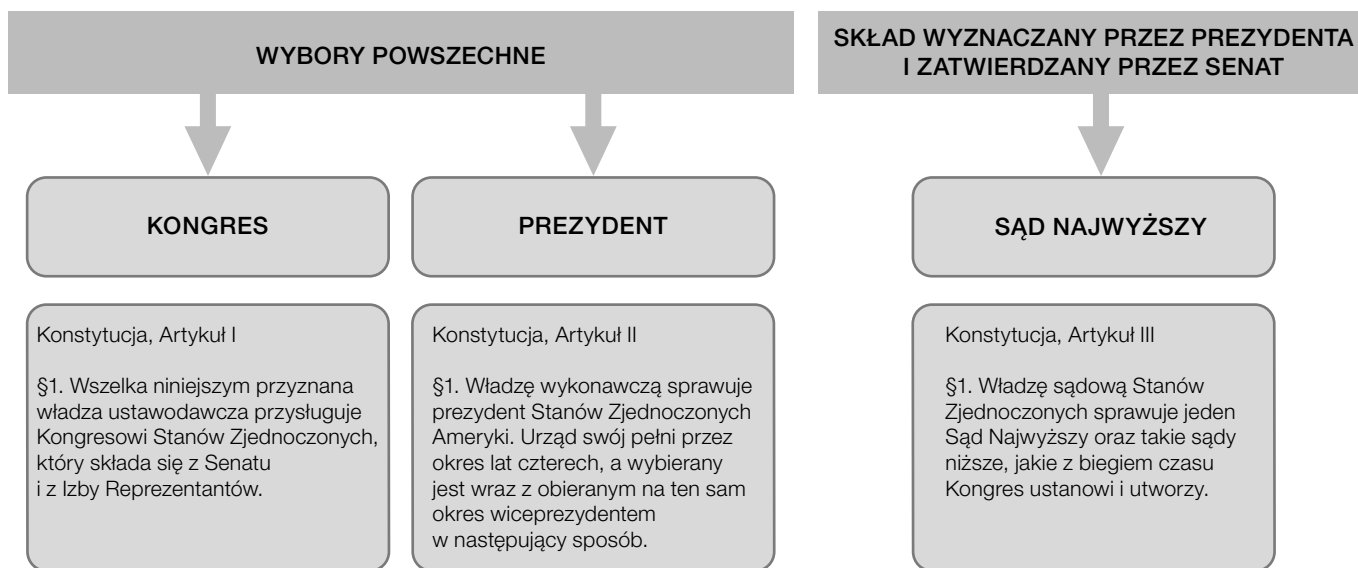
- A. artysta grafik.
- B. instytucja państwowa.
- C. polskie społeczeństwo.
- D. stowarzyszenie właścicieli mieszkań.

Zadanie 10. (0–1)

Przyjrzyj się schematowi i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Schemat. Realizacja zasady trójpodziału władzy w Stanach Zjednoczonych Ameryki

Źródło: *Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki*, tłum. A. Putto, www.libr.sejm.gov.pl [dostęp: 10.05.2022].

Z informacji przedstawionych na schemacie wynika, że Senat

- A. sprawuje władzę wykonawczą.
- B. ma wpływ na skład Sądu Najwyższego.
- C. jest podporządkowany prezydentowi.
- D. wybiera wiceprezydenta.

Zadanie 11. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

O początkach Organizacji Narodów Zjednoczonych
 [W wyniku II wojny światowej] [...] zginęło około 62 milionów ludzi, a kolejne miliony tułały się po świecie. Miasta legły w gruzach. Światowi przywódcy, którzy połączyli siły, by zakończyć wojnę, dostrzegli silną potrzebę stworzenia mechanizmu, który zapewniłby pokój i zapobiegał wojnom w przyszłości. Wiedzieli, że można to osiągnąć tylko dzięki współpracy wszystkich narodów na forum międzynarodowej organizacji. [...] nazwa „Narody Zjednoczone” została zaproponowana przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Franklina Roosevelta. [...] W hołdzie prezydentowi Rooseveltowi, który zmarł kilka tygodni przed podpisaniem Karty [Narodów Zjednoczonych], uczestnicy Konferencji w San Francisco przyjęli nazwę „Narody Zjednoczone”.

Źródło: *Historia ONZ*, www.unic.un.org.pl [dostęp: 10.05.2022].

Powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych wynikało z potrzeby

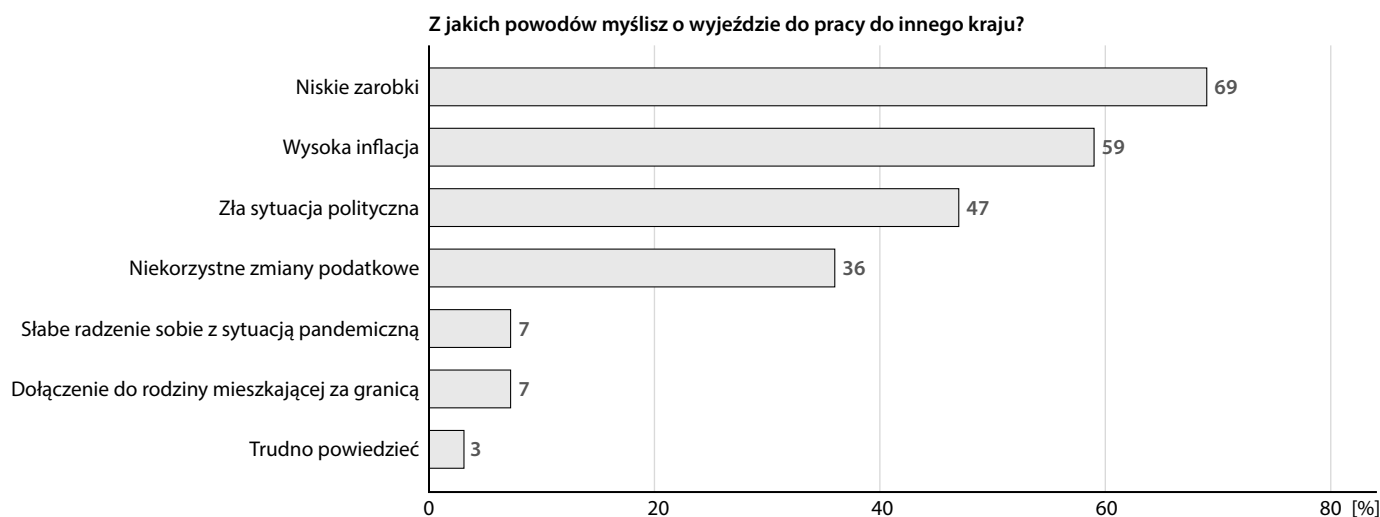
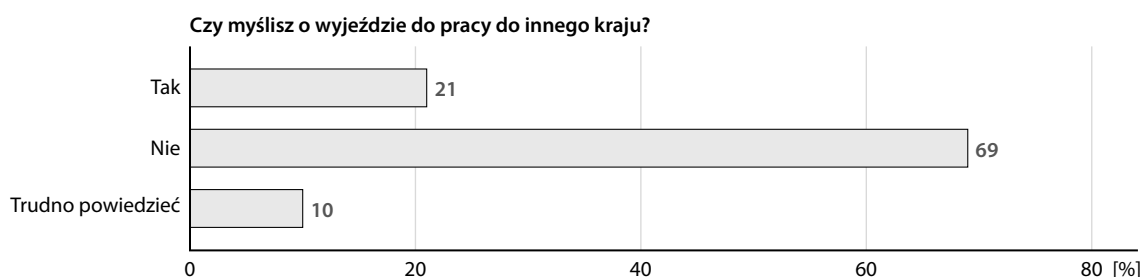
- A. oddania hołdu prezydentowi USA Franklinowi Rooseveltowi.
- B. koordynowania działań mocarstw w okresie II wojny światowej.
- C. stworzenia rozwiązań umożliwiających utrzymanie pokoju.
- D. niesienia pomocy ofiarom II wojny światowej.

Zadanie 12. (0–2)

Przyjrzyj się wykresom, przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Plany migracyjne Polaków

Źródło: Barometr polskiego rynku pracy 2022, Raport Personnel Service, III edycja, s. 22, www.personnel-service.pl [dostęp: 24.06.2022].

[...] Zaobserwowany już w połowie ubiegłego roku wzrost zainteresowania migracjami zagranicznymi potwierdzają przedstawione właśnie wyniki najnowszego badania GI Group. Deklaracje gotowości wyjazdu zgłaszają przede wszystkim młodzi, do 34 roku życia, głównie rekrutujący się z sektora usług. [...] Co ciekawe, potencjalni migranci to zarówno osoby z najniższymi zarobkami, jak i zarabiający najwięcej. Ten wynik potwierdza zdiagnozowane w poprzednim badaniu pogorszenie się jakości [...] wynagrodzeń [w Polsce] [...].

[...] Polacy deklarują wyjazdy dłuższe, kilkuletnie w miejsce preferowanych wcześniej krótkotrwałych, co oznacza, niestety, trwałą utratę wielu pracowników, w tym też lepiej wykształconych i dobrze zarabiających specjalistów.

Źródło: M. Pawlak, *Coraz więcej Polaków rozważa emigrację zarobkową*, www.pieniadze.rp.pl [dostęp: 24.06.2022].

Podaj dwa główne powody ekonomiczne, dla których Polacy myślą o emigracji zarobkowej, i wyjaśnij, jak ich decyzja wpłynie na polski rynek pracy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mama powiedziała do Doroty:

1. Pamiętam, że jutro wracasz ze szkoły dopiero po godzinie 15.
2. Myślę, że jeśli będziesz dotrzymywała obietnic, zyskasz zaufanie innych ludzi.
3. Wiem, że w każdy piątek spotykasz się ze swoimi kolegami z drużyny harcerskiej.
4. Uważam, że dla swojego dobra powinnaś poznać zasady ruchu drogowego.

Zdania zawierające perswazję oznaczono numerami

- A. 1. i 2.
 B. 3. i 4.
 C. 1. i 3.
 D. 2. i 4.

Zadanie 14. (0–1)

Przeczytaj teksty i wykonaj polecenie.

Adam jest uczniem klasy VIII b. Ma talent literacki i żywo interesuje się życiem szkoły, chociaż nigdy nie startował w wyborach do młodzieżowej rady szkoły czy zarządu klasy. Adam razem z grupą kolegów chce rozpocząć wydawanie gazetki szkolnej. Postanowił więc zwrócić się do dyrektora szkoły o uzyskanie zgody na rozpoczęcie takiej działalności.

Ustawa Prawo oświatowe [fragment]

Art. 85.

1. W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej „samorzędem”.
2. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.

[...]

5. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły [...], radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak: [...]

- 4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej [...].

Źródło: Dz.U. 2017 poz. 59.

Odpowiedz na pytanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.–3.

Czy Adam może wnioskować o przyznanie mu prawa do redagowania gazetki szkolnej?

A.	Tak,	ponieważ zgodnie z przytoczonymi przepisami prawo to przysługuje	1.	członkom rady pedagogicznej.
			2.	radzie samorządu szkolnego.
B.	Nie,		3.	wszystkim uczniom szkoły.

Zadanie 15. (0–2)

Przeczytaj tekst i uzupełnij zdanie. Zaznacz A albo B oraz C albo D.

Odnawialne źródła energii

Energia odnawialna, nazywana również czystą, zieloną [...]. Cechuje się niską lub zerową emisją w przeciwieństwie do konwencjonalnych źródeł energii, które emitują do atmosfery duże ilości gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń. [...] Energia wiatrowa zaspokaja ponad 5% światowego zapotrzebowania na prąd, lecz wciąż się rozwija w tempie ponad 10% rocznie. Wydajność turbin wiatrowych jest całkowicie zależna od wiatru, który jest nieprzewidywalny, co sprawia, że energia wiatrowa cechuje się dużymi wahaniami, jeśli chodzi o wytwarzaną moc, a ich lokalizacja jest kluczowa. [...]

Źródło: M. Auruszkiewicz, *Odnawialne źródła energii (OZE) – wady i zalety*, www.ecovibes.pl [dostęp: 28.06.2022].

Przedstawione w tekście turbiny wiatrowe są **A/B**, gdyż ich stosowanie umożliwia **C/D**.

- I. **A.** przyjazne dla środowiska naturalnego
B. stabilnym źródłem energii
- II. **C.** wzrost poziomu wytwarzanej mocy
D. ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Zadanie 16. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Katalonia to jeden z regionów Hiszpanii, który posiada szeroką autonomię. O wielu istotnych sprawach dotyczących regionu decydują lokalne władze – kataloński rząd i parlament. W urzędach, obok języka hiszpańskiego, można używać również języka katalońskiego. Elementy odrębności politycznej nie zaspokajają jednak oczekiwań wszystkich Katalończyków. Wielu z nich dąży do oderwania Katalonii od Hiszpanii i przekształcenia jej w suwerenne państwo. Prowadzi to do licznych konfliktów społecznych, które grożą rozpadem Hiszpanii.

W świetle przedstawionego tekstu autonomia to

- A.** rodzaj konfliktu społecznego.
B. niewydolność struktur władzy.
C. proces nabywania suwerenności.
D. ograniczona samodzielność polityczna.

Zadanie 17. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych [fragment]
 Art. 81. 1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej.
 [...]
 2. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:
 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Źródło: Dz.U. 1994 r. nr 24, poz. 83.

Zgodnie z przytoczonymi przepisami prawnymi nie wolno publikować zdjęcia bez zgody widocznych na nim osób, na którym przedstawiono

- A. dziewczynkę bawiącą się ze swoją siostrą.
- B. tłum manifestujący przed urzędem miasta.
- C. wójta przemawiającego na sesji rady gminy.
- D. publiczność słuchającą koncertu rockowego.

Zadanie 18. (0–2)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Jan Kowalski
 Dane adresowe [...]
 W związku z ogłoszeniem naboru kandydatów na stanowisko doradcy finansowego proszę o rozważenie mojej kandydatury. Mam wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte w czołowych firmach doradczych na rynku. Pracowałem przy realizacji wielu dużych projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej. Moje doświadczenie zawodowe i umiejętności są gwarancją rzetelnego pełnienia obowiązków przypisanych do wskazanej funkcji. Uważam, że dzięki swoim kwalifikacjom i zaangażowaniu przyczynię się do rozwoju firmy.
 [...]

Wyjaśnij, w jakim celu Jan Kowalski przedstawił przyszłemu pracodawcy zamieszczone w tekście informacje. Użyj pojęcia *list motywacyjny*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

.....

Test składa się z 18 zadań. W zadaniach 1.–5., 7.–11., 13.–17. wybierz poprawną odpowiedź i zaznacz ją znakiem X. Jeśli się pomylisz, otocz kółkiem błędnie zaznaczoną odpowiedź i zaznacz właściwą. Odpowiedzi do zadań 6., 12., 18. zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Zadanie 1. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mieszkanie na zamkniętym osiedlu

W pierwszej połowie lat 90. [XX w.], kiedy rozpoczynałem badania [...], pisano o „oazach luksusu”, „kawałku Ameryki”, „symbolu nowoczesności”. Pod koniec dekady, kiedy było ich już w Polsce więcej, zwłaszcza w Warszawie, zaczęto je traktować po prostu jak symbol statusu. [...]

Teraz [...] moc wyróżniania się poprzez sam fakt posiadania lokalu za murami stopniowo zanika. Ba, bywa i tak, że coraz częściej mieszkanie na osiedlu grodzonym staje się nienaturalne lub, mówiąc wprost, obciachowe. Podobnie było też za granicą, bo świat wartości, który stoi za takimi wyborami, poddawany jest coraz częściej bardzo silnej krytyce.

[...] wcześniej zamieszkiwali je ludzie zamożni, a teraz spotkać tam można cały przekrój społeczny – od studentów, przez klasę średnią, do emerytów.

Źródło: D. Kalinowska, *Osiedla zamknięte: Luksus czy getto? Rozmowa z dr. hab. Jackiem Gądeckim*, www.serwisy.gazetaprawna.pl [dostęp: 10.05.2022].

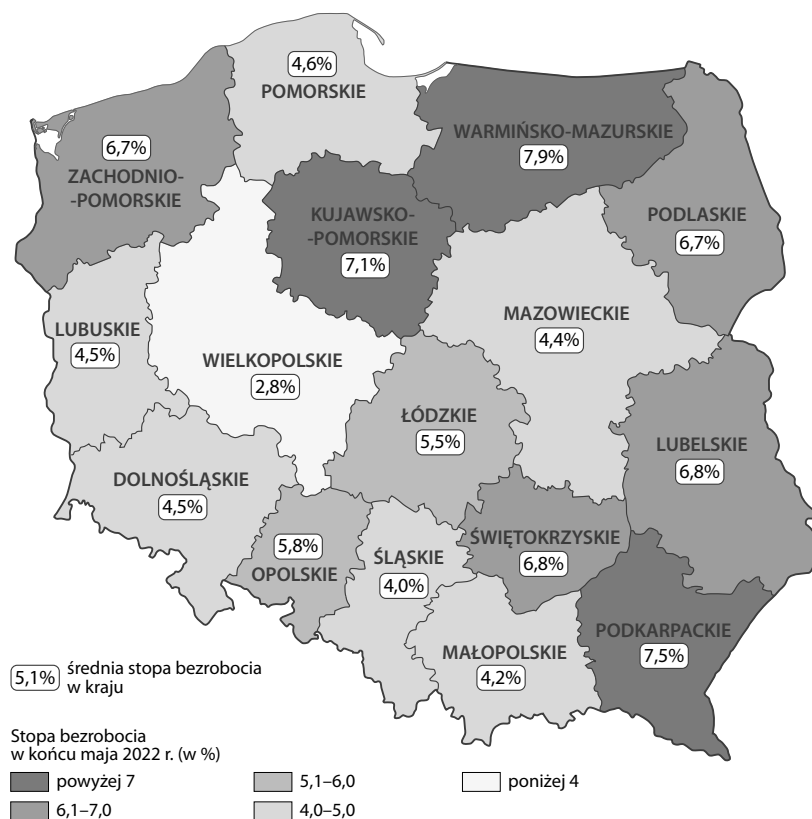
W ostatnich trzydziestu latach zamieszkiwanie na osiedlu zamkniętym

- A. postrzegano jako coraz trudniejsze do osiągnięcia.
- B. stało się przedmiotem narastającej krytyki.
- C. utrwaliło się jako symbol nowoczesności.
- D. było dostępne wyłącznie dla zamożnych.

Zadanie 2. (0–1)

Przyjrzyj się mapie i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Stopa bezrobocia w Polsce w końcu maja 2022 roku

Źródło: *Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia. Stan w końcu maja 2022 r.*, www.stat.gov.pl [dostęp: 24.06.2022].

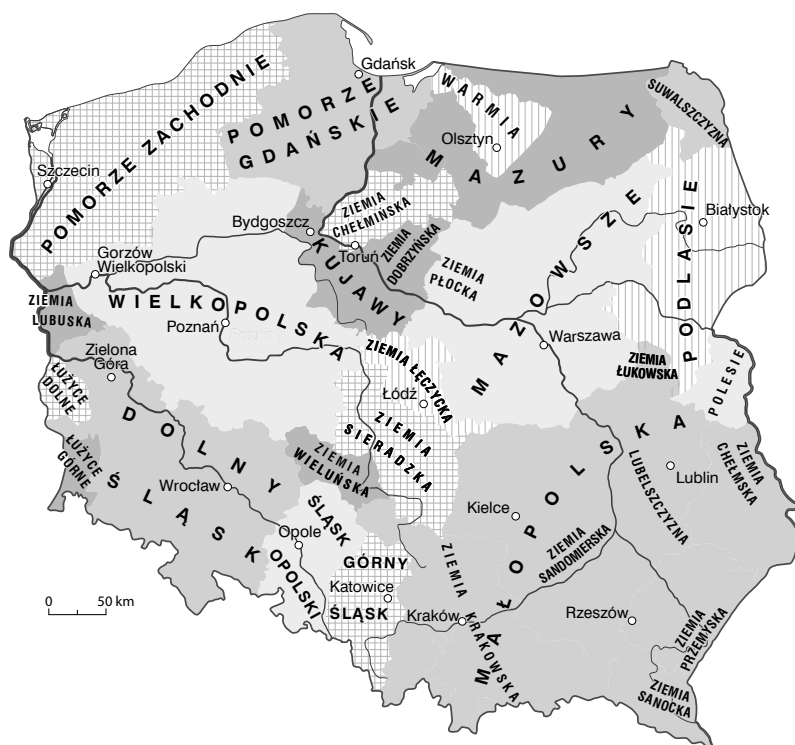
W maju 2022 roku stopa bezrobocia była w

- A. większości województw niższa niż średnia dla całego kraju.
- B. województwie opolskim najniższa na całym obszarze historycznego Śląska.
- C. województwach sąsiadujących z województwem mazowieckim wyższa niż średnia krajowa.
- D. województwie warmińsko-mazurskim ponad trzykrotnie wyższa niż w województwie wielkopolskim.

Zadanie 3. (0–2)

Przyjrzyj się mapie, przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Krainy historyczne w Polsce

Perebor to pas ornamentu na tkaninie płóciennej, kolorowy wątek na białej osnowie. Służy do zdobienia koszul, spódnic, rękawów. Jest to element charakterystyczny dla regionu nadbużańskiego, [...] obszaru, w którym spajały się różnorodne oddziaływania Polski, Rusi, Litwy oraz [...] mniejszości zamieszkujących na tym terenie. Zdobioną w ten sposób odzież nosiła większość mieszkańców tych terenów, a samo słowo „perebory” pochodzi z języka Rusinów – rdzennych gospodarzy tych okolic.

Źródło: *Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego*, www.niematerialne.nid.pl [dostęp: 10.05.2022].

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

I.	Przedstawiony opis dotyczy obszaru południowej Małopolski.	P	F
II.	Perebor to element tradycji regionu Polski jednolitego pod względem kulturowym.	P	F

Zadanie 4. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na gospodarkę Słowacji była w 2020 r. pandemia COVID-19, która odzwierciedliła się także w dwustronnej, polsko-słowackiej wymianie handlowej. Podczas gdy ogólna wymiana handlowa Słowacji z zagranicą obniżyła się w analizowanym okresie o 7,2%, polsko-słowackie obroty handlowe spadły jedynie o 4,8%. Polska, z obrotami w wysokości 10,09 mld EUR, nadal pozostawała trzecim największym partnerem handlowym Słowacji [...]. Na pierwszym miejscu z udziałem 20,1% [...] [byli Niemcy], zaś na drugim Czechy z udziałem 10,2% [...].

W analizowanym okresie Polska zajmowała pozycję trzeciego najważniejszego partnera w słowackim eksporcie [...], przy czym eksport ze Słowacji do Polski obniżył się o 1,1% i wyniósł 5,94 mld EUR.

Źródło: *Współpraca gospodarcza Polska–Słowacja – rok 2020*, www.polskoslowackaizba.pl [dostęp: 24.06.2022].

Z tekstu wynika, że w 2020 roku

- A. udział Polski w obrotach handlowych Słowacji wyniósł 4,8%.
- B. Niemcy były większym partnerem handlowym Słowacji niż Polska.
- C. Polska utraciła pozycję największego partnera handlowego Słowacji.
- D. obroty handlowe polsko-słowackie były wyższe niż w roku poprzednim.

Zadanie 5. (0–1)

Przyjrzyj się mapie, przeczytaj teksty i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Tekst 1.

XIII-wieczny, warowny klasztor zakonu krzyżackiego został znacznie rozbudowany i upiękaszony po 1309 roku, kiedy przeniesiono tu z Wenecji siedzibę wielkiego mistrza. [...] [To] znakomity przykład średniowiecznego zamku ceglanego [...]. Po poważnych zniszczeniach w czasie II wojny światowej zamek został ponownie odrestaurowany [...].

Tekst 2.

Pokłady soli kamiennej [...] eksploatowane są od XIII w. Kopalnia rozciąga się na 9 poziomach i liczy 360 km chodników [poziome korytarze w kopalni], w których znajdują się wyrzeźbione w soli ołtarze, posągi i inne dzieła sztuki; etapy pasjonującej pielgrzymki ku przeszłości tego zakrojonego na szeroką skalę przedsięwzięcia przemysłowego.

Źródło: *Polskie obiekty na Liście Światowego Dziedzictwa*, www.unesco.pl [dostęp: 24.06.2022].

Miejsca, w których znajdują się opisane obiekty, oznaczono na mapie numerami

- A. 1. i 3.
- B. 1. i 4.
- C. 2. i 3.
- D. 2. i 4.

Zadanie 6. (0–2)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Fragment deklaracji ogłoszonej 9 maja 1950 roku

Głównym celem Francji, będącej od ponad dwudziestu lat liderem jednoczenia Europy, była zawsze służba pokojowi. Nie było Europy, mieliśmy wojnę.

[...] Zgromadzenie narodów europejskich wymaga, by usunięta została odwieczna wrogość Francji i Niemiec [...]. W tym celu rząd francuski proponuje [...]:

„[...] umieszczenie całej francusko-niemieckiej produkcji węgla i stali pod zarządem wspólnej Wysokiej Władzy w organizacji otwartej na udział innych krajów europejskich”. Umieszczenie produkcji węgla i stali pod wspólnym zarządzaniem zapewni natychmiastowe powstanie wspólnych fundamentów rozwoju gospodarczego, pierwszego etapu Federacji Europejskiej, i zmieni los regionów, długo skazanych na wytwarzanie wojennego oręża, którego były najdłużej ofiarami.

[...] Ta produkcja oferowana będzie całemu światu bez różnicy i wyjątków, aby przyczynić się do podniesienia poziomu życia i do rozwoju dzieł pokojowych.

Źródło: *Deklaracja Schumana – 9 maja 1950 r.*, www.europa.eu [dostęp: 10.05.2022].

Wymień dwa cele, które chciała osiągnąć Francja, składając przedstawione w tekście propozycje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Przyjrzyj się ilustracji i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Źródło: Kampania edukacyjno-informacyjna KG PSP, Wydział Prewencji Społecznej.

Nadawcą komunikatu zawartego w zamieszczonym plakacie jest

- A. stowarzyszenie właścicieli mieszkań.
- B. polskie społeczeństwo.
- C. instytucja państwowa.
- D. artysta grafik.

Zadanie 8. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

1. Szlak „Via Carpatia” z uwagi na swój przebieg ma szczególnie istotne znaczenie dla wszystkich województw Polski Wschodniej i stanowi szansę na przyspieszenie rozwoju tej części kraju.
2. Inicjatywa utworzenia szlaku „Via Carpatia” została sformalizowana 27 października 2006 r. w Łańcucie podczas zorganizowanej w tym celu międzynarodowej konferencji pt. „Jedna droga – cztery kraje”.
3. Podpisana została wówczas przez Ministrów Transportu Litwy, Polski, Słowacji i Węgier: „Deklaracja Łańcucka w sprawie rozszerzenia Transeuropejskiej Sieci Transportowej [...]”.
4. Szlak „Via Carpatia” przebiega wzdłuż wschodniej granicy Unii Europejskiej z Kłajpedy i Kowna na Litwie przez Białystok, Lublin, Rzeszów i Koszyce do Debreczyna na Węgrzech i dalej do Rumunii.

Źródło: Szlak Transportowy „Via Carpatia”, www.mbpr.pl [dostęp: 10.05.2022].

Zdanie zawierające opinię oznaczono numerem

- A. 1.   B. 2.   C. 3.   D. 4.

Zadanie 9. (0–2)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenia zdań.

Podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* narodowość białoruską zadeklarowało 43 880 obywateli polskich [...], w tym: w województwie podlaskim – 38 358 osób [...], mazowieckim 1576 [...], warmińsko-mazurskim 600 [...].

Narodowość litewską podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* zadeklarowało 7374 obywateli polskich [...], w tym: w województwie podlaskim – 4867 osób [...], mazowieckim – 446 [...], warmińsko-mazurskim – 380 [...].

Tatarzy to mniejszość etniczna, do której przynależność podczas przeprowadzonego w 2011 r. *Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań* zadeklarowało 1828 obywateli polskich [...], w tym: w województwie podlaskim – 539 osób [...], mazowieckim – 332 [...], pomorskim – 175 [...].

Źródło: *Charakterystyka mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce*, www.mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl [dostęp: 10.05.2022].

I. Spośród podanych najliczniejszą mniejszością w województwie podlaskim są

- A. Litwini.
B. Tatarzy.
C. Białorusini.

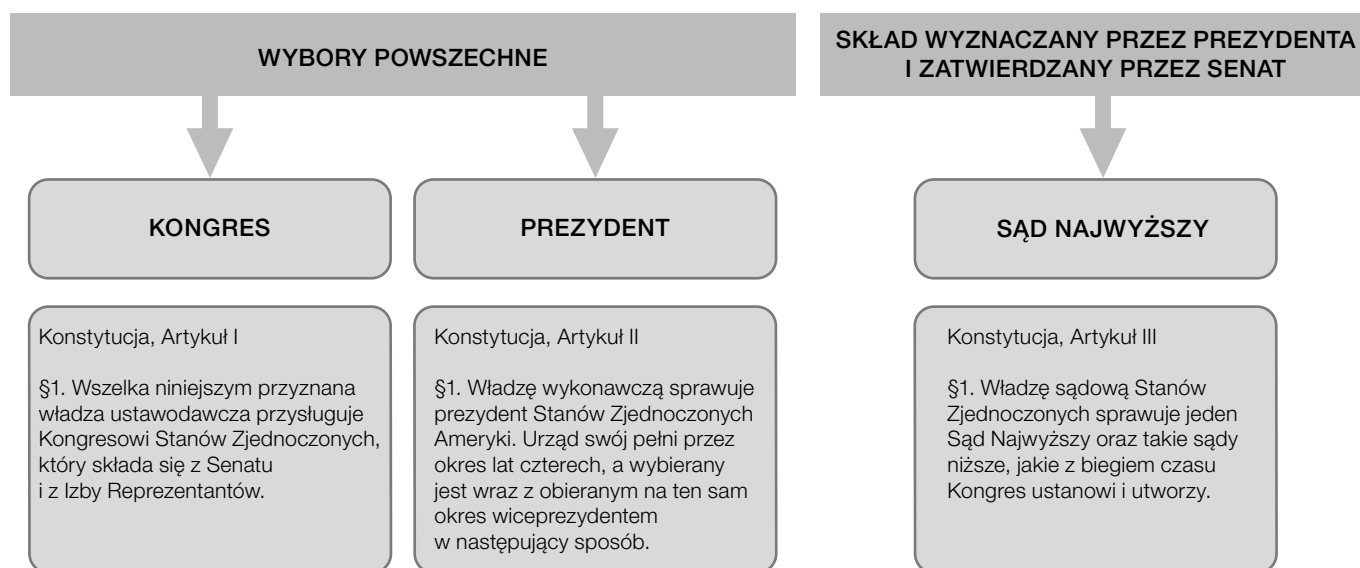
II. Spośród podanych mniejszości najmniej odsetek ogółu ludności Polski stanowią

- A. Litwini.
B. Tatarzy.
C. Białorusini.

Zadanie 10. (0–1)

Przyjrzyj się schematowi i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Schemat. Realizacja zasady trójpodziału władzy w Stanach Zjednoczonych Ameryki

Źródło: *Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki*, tłum. A. Pultó, www.libr.sejm.gov.pl [dostęp: 10.05.2022].

Z informacji przedstawionych na schemacie wynika, że Senat

- A. wybiera wiceprezydenta.
- B. sprawuje władzę wykonawczą.
- C. jest podporządkowany prezydentowi.
- D. ma wpływ na skład Sądu Najwyższego.

Zadanie 11. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

O początkach Organizacji Narodów Zjednoczonych

[W wyniku II wojny światowej] [...] zginęło około 62 milionów ludzi, a kolejne miliony tułały się po świecie. Miasta legły w gruzach. Światowi przywódcy, którzy połączyli siły, by zakończyć wojnę, dostrzegli silną potrzebę stworzenia mechanizmu, który zapewniłby pokój i zapobiegał wojnom w przyszłości. Wiedzieli, że można to osiągnąć tylko dzięki współpracy wszystkich narodów na forum międzynarodowej organizacji. [...] nazwa „Narody Zjednoczone” została zaproponowana przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Franklina Roosevelta. [...] W hołdzie prezydentowi Rooseveltowi, który zmarł kilka tygodni przed podpisaniem Karty [Narodów Zjednoczonych], uczestnicy Konferencji w San Francisco przyjęli nazwę „Narody Zjednoczone”.

Źródło: *Historia ONZ*, www.unic.un.org.pl [dostęp: 10.05.2022].

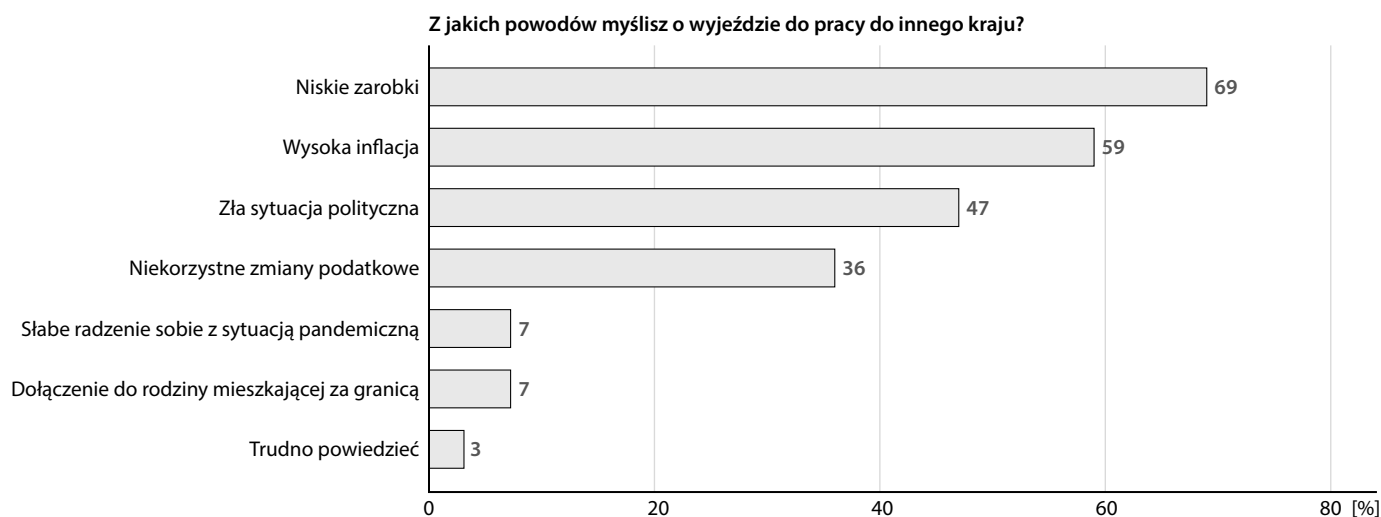
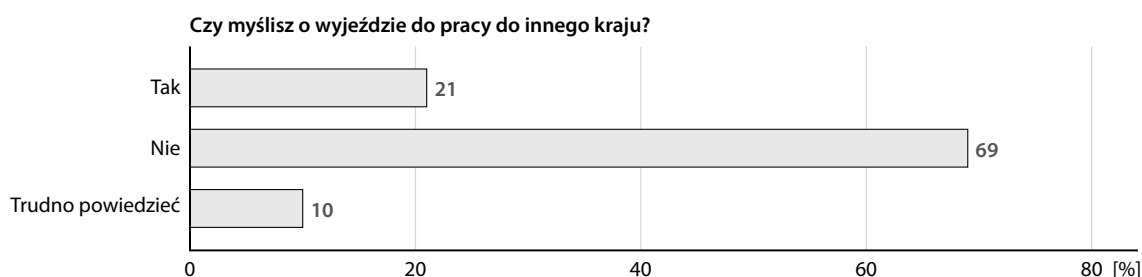
Powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych wynikało z potrzeby

- A. niesienia pomocy ofiarom II wojny światowej.
- B. stworzenia rozwiązań umożliwiających utrzymanie pokoju.
- C. oddania hołdu prezydentowi USA Franklinowi Rooseveltowi.
- D. koordynowania działań mocarstw w okresie II wojny światowej.

Zadanie 12. (0–2)

Przyjrzyj się wykresom, przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Plany migracyjne Polaków

Źródło: Barometr polskiego rynku pracy 2022, Raport Personnel Service, III edycja, s. 22, www.personnel-service.pl [dostęp: 24.06.2022].

[...] Zaobserwowany już w połowie ubiegłego roku wzrost zainteresowania migracjami zagranicznymi potwierdzają przedstawione właśnie wyniki najnowszego badania GI Group. Deklaracje gotowości wyjazdu zgłaszają przede wszystkim młodzi, do 34 roku życia, głównie rekrutujący się z sektora usług. [...] Co ciekawe, potencjalni migranci to zarówno osoby z najniższymi zarobkami, jak i zarabiający najwięcej. Ten wynik potwierdza zdiagnozowane w poprzednim badaniu pogorszenie się jakości [...] wynagrodzeń [w Polsce] [...].

[...] Polacy deklarują wyjazdy dłuższe, kilkuletnie w miejsce preferowanych wcześniej krótkotrwałych, co oznacza, niestety, trwałą utratę wielu pracowników, w tym też lepiej wykształconych i dobrze zarabiających specjalistów.

Źródło: M. Pawlak, *Coraz więcej Polaków rozważa emigrację zarobkową*, www.pieniadze.rp.pl [dostęp: 24.06.2022].

Podaj dwa główne powody ekonomiczne, dla których Polacy myślą o emigracji zarobkowej, i wyjaśnij, jak ich decyzja wpłynie na polski rynek pracy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Mama powiedziała do Doroty:

1. Pamiętam, że jutro wracasz ze szkoły dopiero po godzinie 15.
2. Myślę, że jeśli będziesz dotrzymywała obietnic, zyskasz zaufanie innych ludzi.
3. Wiem, że w każdy piątek spotykasz się ze swoimi kolegami z drużyny harcerskiej.
4. Uważam, że dla swojego dobra powinnaś poznać zasady ruchu drogowego.

Zdania zawierające perswazję oznaczono numerami

- A. 1. i 2.
- B. 3. i 4.
- C. 1. i 3.
- D. 2. i 4.

Zadanie 14. (0–1)

Przeczytaj teksty i wykonaj polecenie.

Adam jest uczniem klasy VIII b. Ma talent literacki i żywo interesuje się życiem szkoły, chociaż nigdy nie startował w wyborach do młodzieżowej rady szkoły czy zarządu klasy. Adam razem z grupą kolegów chce rozpocząć wydawanie gazetki szkolnej. Postanowił więc zwrócić się do dyrektora szkoły o uzyskanie zgody na rozpoczęcie takiej działalności.

Ustawa Prawo oświatowe [fragment]

Art. 85.

1. W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej „samorządem”.
2. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.

[...]

5. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły [...], radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak: [...]

- 4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej [...].

Źródło: Dz.U. 2017 poz. 59.

Odpowiedz na pytanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.–3.

Czy Adam może wnioskować o przyznanie mu prawa do redagowania gazetki szkolnej?

A.	Tak,	ponieważ zgodnie z przytoczonymi przepisami prawo to przysługuje	1.	wszystkim uczniom szkoły.
			2.	radzie samorządu szkolnego.
B.	Nie,		3.	członkom rady pedagogicznej.

Zadanie 15. (0–2)

Przeczytaj tekst i uzupełnij zdanie. Zaznacz A albo B oraz C albo D.

Odnawialne źródła energii

Energia odnawialna, nazywana również czystą, zieloną [...]. Cechuje się niską lub zerową emisją w przeciwieństwie do konwencjonalnych źródeł energii, które emitują do atmosfery duże ilości gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń. [...] Energia wiatrowa zaspokaja ponad 5% światowego zapotrzebowania na prąd, lecz wciąż się rozwija w tempie ponad 10% rocznie. Wydajność turbin wiatrowych jest całkowicie zależna od wiatru, który jest nieprzewidywalny, co sprawia, że energia wiatrowa cechuje się dużymi wahaniami, jeśli chodzi o wytwarzaną moc, a ich lokalizacja jest kluczowa. [...]

Źródło: M. Auruszkiewicz, *Odnawialne źródła energii (OZE) – wady i zalety*, www.ecovibes.pl [dostęp: 28.06.2022].

Przedstawione w tekście turbiny wiatrowe są **A/B**, gdyż ich stosowanie umożliwia **C/D**.

I. **A.** stabilnym źródłem energii

B. przyjazne dla środowiska naturalnego

II. **C.** ograniczenie emisji zanieczyszczeń

D. wzrost poziomu wytwarzanej mocy

Zadanie 16. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Katalonia to jeden z regionów Hiszpanii, który posiada szeroką autonomię. O wielu istotnych sprawach dotyczących regionu decydują lokalne władze – kataloński rząd i parlament. W urzędach, obok języka hiszpańskiego, można używać również języka katalońskiego. Elementy odrębności politycznej nie zaspokajają jednak oczekiwań wszystkich Katalończyków. Wielu z nich dąży do oderwania Katalonii od Hiszpanii i przekształcenia jej w suwerenne państwo. Prowadzi to do licznych konfliktów społecznych, które grożą rozpadem Hiszpanii.

W świetle przedstawionego tekstu autonomia to

A. rodzaj konfliktu społecznego.

B. niewydolność struktur władzy.

C. proces nabywania suwerenności.

D. ograniczona samodzielność polityczna.

Zadanie 17. (0–1)

Przeczytaj tekst i zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych [fragment]
Art. 81. 1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej.
[...]
2. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:
1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Źródło: Dz.U. 1994 r. nr 24, poz. 83.

Zgodnie z przytoczonymi przepisami prawnymi nie wolno publikować zdjęcia bez zgody widocznych na nim osób, na którym przedstawiono

- A. publiczność słuchającą koncertu rockowego.
- B. wójta przemawiającego na sesji rady gminy.
- C. dziewczynkę bawiącą się ze swoją siostrą.
- D. tłum manifestujący przed urzędem miasta.

Zadanie 18. (0–2)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenie.

Jan Kowalski
Dane adresowe [...]
W związku z ogłoszeniem naboru kandydatów na stanowisko doradcy finansowego proszę o rozważenie mojej kandydatury. Mam wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte w czołowych firmach doradczych na rynku. Pracowałem przy realizacji wielu dużych projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej. Moje doświadczenie zawodowe i umiejętności są gwarancją rzetelnego pełnienia obowiązków przypisanych do wskazanej funkcji. Uważam, że dzięki swoim kwalifikacjom i zaangażowaniu przyczynię się do rozwoju firmy.
[...]

Wyjaśnij, w jakim celu Jan Kowalski przedstawił przyszłemu pracodawcy zamieszczone w tekście informacje. Użyj pojęcia *list motywacyjny*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....